

TÍNH ĐỘC LẬP CỦA HỘI ĐỒNG QUẢN TRỊ VÀ THÀNH QUẢ CÔNG TY

Ngày nhận: 25/5/2015
Ngày nhận lại: 08/6/2015
Ngày duyệt đăng: 10/10/2015
Mã số: 10-15-54

Hoàng Thị Phương Thảo ()*
Phùng Đức Nam (**)
Hoàng Thị Phương Anh (***)

Tóm tắt: Nghiên cứu này tập trung vào mối quan hệ giữa tính độc lập của hội đồng quản trị (HDQT) và thành quả công ty. Kết quả phân tích cho thấy tính độc lập của thành viên HDQT có tác động tích cực lên thành quả công ty. Tác động tích cực này xuất hiện chỉ cần HDQT bắt đầu có ít nhất một thành viên độc lập. Điều này ủng hộ cho lập luận về sự gia tăng tính minh bạch và kiểm soát của thành viên độc lập trong HDQT đối với hoạt động quản trị công ty và từ đó giúp gia tăng thành quả.

Từ khóa: Hội đồng quản trị, thành viên độc lập, thành quả công ty.

Giới thiệu

Theo Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD), quản trị công ty liên quan tới một tập hợp các mối quan hệ giữa ban giám đốc, HDQT, cổ đông và các bên có quyền lợi liên quan khác. Quản trị công ty đóng một vai trò quan trọng trong nền kinh tế hiện nay và điều này được thể hiện ở nhiều khía cạnh: (i) Quản trị công ty là một yếu tố then chốt để đẩy mạnh hiệu quả thị trường, phát triển kinh tế cũng như tăng cường lòng tin của nhà đầu tư; (ii) Quản trị công ty giúp thiết lập cơ cấu qua đó giúp xây dựng mục tiêu của công ty, xác định phương tiện để đạt được các mục tiêu đó và giám sát hiệu quả thực hiện mục tiêu; (iii) Quản trị công ty tốt sẽ tạo được sự khuyến khích đối với HDQT và ban giám đốc để thực hiện các mục tiêu vì lợi ích công ty, cổ đông và tạo điều kiện giám sát hiệu quả; (iv) Sự tồn tại của hệ thống quản trị công ty hiệu quả trong phạm vi một công ty và trong cả nền kinh tế nói chung góp phần tạo ra sự tin tưởng - là nền tảng cho sự vận hành của kinh tế thị trường. Nhờ đó, chi phí vốn thấp hơn, công ty được khuyến khích sử dụng các nguồn lực hiệu quả hơn và vì thế củng cố sự phát triển. Nhận thức được tầm quan trọng mang tính chiến lược này đối với các quốc gia, OECD đã công bố một Bộ nguyên tắc Quản trị công ty nhằm giúp chính

phủ các nước thành viên và không thành viên của OECD đánh giá, hoàn thiện khuôn khổ pháp lý, tổ chức, quản lý cho quản trị công ty ở quốc gia họ và cung cấp các hướng dẫn, khuyến nghị cho thị trường chứng khoán, nhà đầu tư, công ty và các bên khác có vai trò trong quá trình phát triển quản trị công ty tốt. Bộ nguyên tắc Quản trị công ty của OECD bao gồm 6 nguyên tắc chính, đó là: đảm bảo cơ sở cho một khuôn khổ quản trị công ty hiệu quả, quyền của cổ đông và các chức năng sở hữu cơ bản, đối xử bình đẳng đối với cổ đông, vai trò của các bên có quyền lợi liên quan trong quản trị công ty, công bố thông tin và tính minh bạch, trách nhiệm của HDQT.

Có thể thấy HDQT đóng một vai trò quan trọng trong quản trị công ty. Ở Việt Nam, vấn đề quản trị công ty nói chung và vai trò của HDQT nói riêng dường như vẫn chưa được quan tâm đúng mức từ cả hai phía là doanh nghiệp và thị trường. Theo Báo cáo Thể điểm Quản trị công ty năm 2012 do Tổ chức tài chính quốc tế (IFC – thành viên của nhóm Ngân hàng Thế giới), Diễn đàn Quản trị Công ty Toàn cầu (GCGF) phối hợp với Ủy ban Chứng khoán Nhà nước thực hiện, khảo sát trên 100 công ty niêm yết trên Sở Giao dịch chứng khoán Hà Nội (HNX) và Sở Giao dịch chứng khoán TP.HCM (HOSE). Số doanh nghiệp